

Compensatie energiekosten

Katja Kruit & Frans Rooijers

SER 14-2-2023

Inhoud

- Hoge energieprijzen: Wat is het probleem?
- Prijsplafond, waarom? hoe werkt dat? En welke problemen ontstaan er?
- Mogelijke compensatiemethoden
- Waaraan moeten die oplossingen voldoen?
- Vragen? Discussie

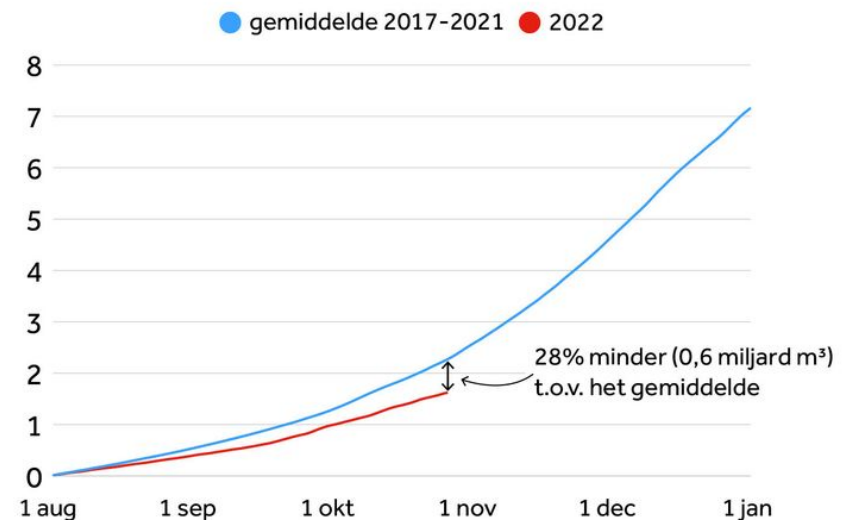

Hoge energieprijzen: Veelzijdig probleem

- Huishoudens hebben moeite met betalen van de energierekening
 - Huishoudens gaan op onveilige/ongezonde manieren hun woning verwarmen
 - Huishoudens houden minder geld over om te investeren in energiebesparing
 - Hoge winsten voor bepaalde bedrijven
-
- Positief effect voor klimaat: Prikkel om energie te besparen

Gasverbruik woningen en mkb
periode 1 augustus t/m 1 januari, in miljard m³

Mogelijke compensatiemethoden

- Type compensatie

Vast bedrag

Tarief-korting

- Voor wie?

Voor iedereen
(generiek)

Voor lage
inkomens
(gericht)

- Hoe uitgekeerd?

Uitgekeerd als
toeslag

Uitgekeerd via
energierkening

Uitgekeerd als
voucher

Het prijsplafond

- Bewoners onder een gemiddeld verbruik
 - 1200 kuub gas > € 1,45 euro per kuub prijs najaar 2022 : € 2,15 per m³
 - 2900 kilowattuur stroom > 40 €cent per kilowattuur prijs najaar 2022 : € 0,64 per kWh
 - 37 gigajoule warmte > € 47,38 per gigajoule prijs najaar 2022 : € 76 per GJ
- Het kabinet verwacht dat 50 tot 60 procent van alle Nederlandse huishoudens volledig onder het prijsplafond zal blijven.
- Wie komt daar bovenuit?
 - Grote huizen
 - studentenhuizen
 - Gemiddelde huizen met mensen die veel verbruiken
 - Energiearmoede: hoge behoefte

Waarom is gekozen voor het prijsplafond?

- Energiebedrijven wilden een regeling via hun energierekening om wanbetaling te voorkomen
- GroenLinks en PvdA hadden het plafond bedacht en maakten zich sterk hiervoor
 - O.a. tijdens hoorzitting op 14 september jl.
- Coalitiepartijen wilden PvdA en GL tegemoet komen omdat ze hen vaker nodig hebben
 - Voor wat hoort wat
- De middengroep en niet alleen de laagste inkomensgroepen worden bediend
- CDA/VVD willen van toeslagen af

Problemen met de uitvoering

- Kost naar verwachting meer dan € 20 miljard in 2023 (hangt af van prijsontwikkeling)
- Nog steeds komen de laagste inkomensgroepen in de problemen
 - In vergelijking met 2020 zijn de plafondprijzen 2x tot 3x zo hoog
 - Via gemeenten nog aanvullende compensatie nodig, maatwerk
- Hoeveel moeten de energiebedrijven nu gecompenseerd worden?
 - Wat is de referentie, wie bepaalt dat, beeld ontstaat dat energiebedrijven er rijk van worden
- Niet alle groepen die het nodig hebben worden gecompenseerd
 - studenten, slecht geïsoleerde huurwoningen, huurders met blokverwarming
- Niet iedereen die het krijgt heeft het nodig (hoge inkomensgroepen)

uitvoeringsperikelen

- Mijn jaarafrekening is op 17 januari
- Dan mag ik van de 1200 m3 en 2900 kWh
- 101,4 m3 gas en 176,1 kWh
- De rest tegen hoger tarief
- Ondanks lager gebruik in de rest van 2023

Bijlage II bij artikel 2.5 (standaardvolumefracties elektriciteit en gas)

Datum	Standaardvolumefracties elektriciteit in € per kWh per dag	Standaardvolumefracties gas in € per m ³ (n) per dag
1-1-2023	11,32162900	7,17361783
2-1-2023	11,15177600	7,29365989
3-1-2023	10,81476700	7,50814813
4-1-2023	10,93314500	7,46678924
5-1-2023	10,86780800	7,40948305
6-1-2023	10,87436200	7,12583471
7-1-2023	11,54701700	7,06297627
8-1-2023	11,60925100	6,90513601
9-1-2023	10,88819500	6,93128915
10-1-2023	10,61173800	6,90517760
11-1-2023	10,73533600	6,94681715
12-1-2023	10,60631500	6,92379916
13-1-2023	10,79156700	6,69227866
14-1-2023	11,52297600	6,74976235
15-1-2023	11,61777700	6,72370085
16-1-2023	10,77973500	6,90239464
17-1-2023	10,63714200	6,96068977
18-1-2023	10,59271400	7,08851374
19-1-2023	10,38980100	7,00058675
20-1-2023	10,79887500	6,98597455
21-1-2023	11,48632000	7,12991528
22-1-2023	11,56305400	7,19546986
23-1-2023	10,81598500	7,43678302
24-1-2023	10,70622000	7,35814823
25-1-2023	10,71080200	7,49728597
26-1-2023	10,40520000	7,56062596
27-1-2023	10,61643600	7,31163871
28-1-2023	11,46352600	7,23298964
29-1-2023	11,44830100	7,10172329
30-1-2023	10,70221800	7,19504536
31-1-2023	10,48935800	7,37483185
1-2-2023	10,51908300	7,39434818
2-2-2023	10,18677200	7,16656154
3-2-2023	10,31648900	6,79139149
4-2-2023	11,26104800	6,76650941
5-2-2023	11,52149700	6,53328173
6-2-2023	10,64659600	6,69376133
7-2-2023	10,33000300	6,97538503
8-2-2023	10,29848000	7,14112236
9-2-2023	10,12027500	7,22550605
10-2-2023	10,28937400	7,18161464
11-2-2023	11,05955600	6,99223027
12-2-2023	11,25191300	6,85136720
13-2-2023	10,30425100	7,05662366
14-2-2023	9,68817500	7,02768284
15-2-2023	9,76105200	6,75782404
16-2-2023	9,70818500	6,56174147

Wat zijn de kosten van de energietransitie?

- Een gasprijs van circa € 1,50 is naar verwachting het niveau om klimaatneutraal te worden
- Dat betekent dat we daar aan moeten wennen
- Misschien daalt de gasprijs iets, maar dat zal tijdelijk zijn

- Er is dus structurele compensatie nodig voor mensen die dat niveau niet kunnen betalen en niet hun verbruik (voorlopig niet) kunnen verlagen

Mogelijke compensatiemethoden

- Type compensatie

Vast bedrag

Tarief-
korting

- Voor wie?

Voor iedereen
(generiek)

Voor lage
inkomens
(gericht)

- Hoe uitgekeerd?

Uitgekeerd als
toeslag

Uitgekeerd via
energierkening

Uitgekeerd als
voucher

Zie: [Rapport CE Delft augustus 2022](#)

Mogelijke opties voor compensatie

1. Energietoeslag voor lage inkomens via gemeenten

Vast bedrag	Tarief-korting	Voor iedereen	Voor lage inkomens	Uitgekeerd als toeslag	Uitgekeerd via energie-rekening	Uitgekeerd als voucher
-------------	----------------	---------------	--------------------	------------------------	---------------------------------	------------------------

2. Energietoeslag gekoppeld aan zorgtoeslag

Vast bedrag	Tarief-korting	Voor iedereen	Voor lage inkomens	Uitgekeerd als toeslag	Uitgekeerd via energie-rekening	Uitgekeerd als voucher
-------------	----------------	---------------	--------------------	------------------------	---------------------------------	------------------------

3. Algemene verhoging van de vaste teruggave energiebelasting

Vast bedrag	Tarief-korting	Voor iedereen	Voor lage inkomens	Uitgekeerd als toeslag	Uitgekeerd via energie-rekening	Uitgekeerd als voucher
-------------	----------------	---------------	--------------------	------------------------	---------------------------------	------------------------

4. Inkomensafhankelijke verhoging van de vaste teruggave energiebelasting

Vast bedrag	Tarief-korting	Voor iedereen	Voor lage inkomens	Uitgekeerd als toeslag	Uitgekeerd via energie-rekening	Uitgekeerd als voucher
-------------	----------------	---------------	--------------------	------------------------	---------------------------------	------------------------

5. Sociaal energietarief voor lage inkomens

Vast bedrag	Tarief-korting	Voor iedereen	Voor lage inkomens	Uitgekeerd als toeslag	Uitgekeerd via energie-rekening	Uitgekeerd als voucher
-------------	----------------	---------------	--------------------	------------------------	---------------------------------	------------------------

6. Voucher voor lage inkomens

Vast bedrag	Tarief-korting	Voor iedereen	Voor lage inkomens	Uitgekeerd als toeslag	Uitgekeerd via energie-rekening	Uitgekeerd als voucher
-------------	----------------	---------------	--------------------	------------------------	---------------------------------	------------------------

7. Prijsplafond voor iedereen

Vast bedrag	Tarief-korting	Voor iedereen	Voor lage inkomens	Uitgekeerd als toeslag	Uitgekeerd via energie-rekening	Uitgekeerd als voucher
-------------	----------------	---------------	--------------------	------------------------	---------------------------------	------------------------

120% van het sociaal minimum =
 € 1.756/mnd samenwonend, € 1.266 alleenstaand
 = 800.000 huishoudens in Nederland

Waaraan moet een compensatiemechanisme voldoen?

- **Gericht:** komt terecht bij de huishoudens die hier het meeste baat bij hebben
 - **Kosten:** voor de overheid / belastingbetaler
 - **Uitvoerbaar:** voor de energieleverancier, gemeente, Belastingdienst
 - **Prikkel:** om te verduurzamen (*)
 - **Privacy:** inkomensgegevens delen met energieleverancier
 - **Risico:** op armoedeval
 - **Direct:** via energierekening (verrekend, maandelijks of jaarlijks bedrag) of juist niet?
-
- (*) aandachtspunt: handelingsperspectief, bijvoorbeeld huurders.

Verkenning maatregelen

Maatregel	Gericht	Kosten	Uitvoerbaarheid	Prikkel om te verduurzamen	Privacy	Risico op armoedeval	Directheid
1. Energietoeslag voor lage inkomens via gemeenten	Light Green	Light Green	Orange	Light Green	Light Green	Orange	Orange
2. Energietoeslag gekoppeld aan zorgtoeslag	Light Green	Light Green	Light Green	Light Green	Light Green	Yellow	Orange
3. Algemene verhoging van de vaste teruggave energiebelasting	Orange	Orange	Light Green	Light Green	Light Green	Light Green	Light Green
4. Inkomensafhankelijke verhoging van de vaste teruggave energiebelasting	Light Green	Light Green	Orange	Light Green	Orange	Orange	Light Green
5. Sociaal energietarief voor lage inkomens	Light Green	Light Green	Orange	Orange	Orange	Orange	Light Green
6. Voucher voor lage inkomens	Light Green	Light Green	Orange	Light Green	Light Green	Orange	Orange
7. Prijsplafond voor iedereen	Orange	Orange	Orange	Yellow	Light Green	Light Green	Light Green

Wat moet er wel gebeuren?

Prijsplafond is niet houdbaar: kost heel veel en bereikt onvoldoende groep die het nodig heeft

- Inkomensafhankelijke compensatie energierekening
 - Via energierekening
 - of juist niet (verhoging minimumloon, AOW, zorg/energietoeslag)
- Structurele verlaging van de energievraag (isolatie, zuinige installaties)
 - Inkomensafhankelijke subsidies
 - Niet achteraf, maar vooraf of met tegoedbon
 - Verplichtingen om te verduurzamen (waar die op lange termijn slim is)
 - Financieringsmogelijkheid voor eigenaar/bewoners

